

Житомирська міська рада

Управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту
населення

ЗВІТ про роботу управління у 2019 році

2019

Основі завдання цивільного захисту Житомирської міської об'єднаної територіальної громади у 2019 році

забезпечення готовності органів управління та сил міської ланки ЄДС ЦЗ до оперативного реагування на надзвичайні ситуації (події) та ліквідації їх наслідків, переведення системи цивільного захисту з мирного стану на режим діяльності в умовах особливого періоду

планування і здійснення попереджувальних заходів цивільного захисту з метою зниження ризику виникнення НС та зменшення людських і матеріальних втрат;

виконання міських цільових програм, направлених на зменшення загрози та запобігання виникненню можливих НС і мінімізації їх наслідків, а також забезпечення пожежної безпеки;

виконанні вимог законодавства щодо утримання та реконструкції фонду захисних споруд цивільного захисту

підвищенні ефективності функціонування міської ланки ЄДС ЦЗ на території громади

Діяльність управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення міської ради у 2019 році була зосереджена на:

організації заходів щодо забезпечення цивільного захисту на території громади

реалізації Програми забезпечення техногенної та пожежної безпеки, захисту населення і територій міста Житомира від надзвичайних ситуацій, міської цільової програми «Безпечне місто» на 2017-2019 роки

проведенні заходів щодо створення (реконструкції) місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення

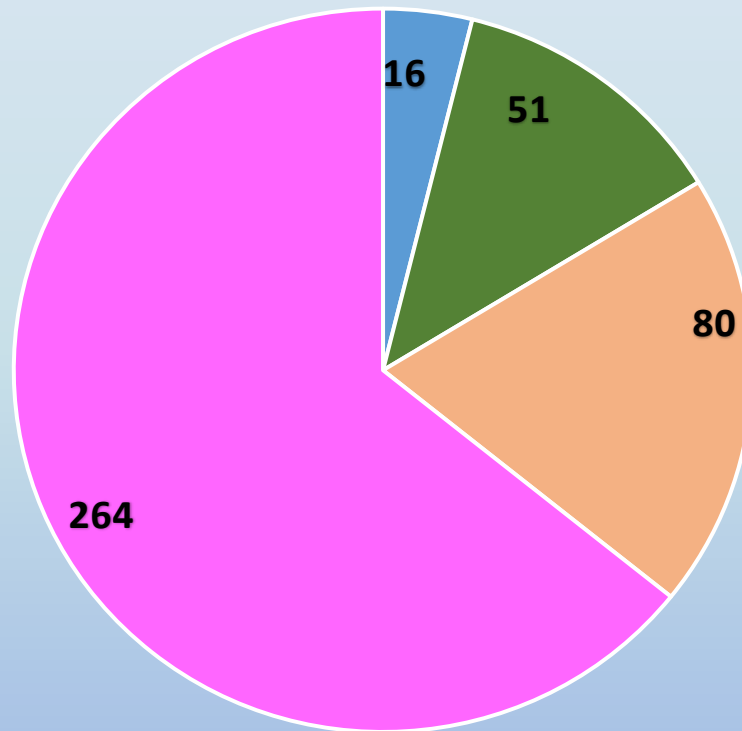
забезпеченні координації діяльності виконавчих органів міської ради, спеціалізованих служб цивільного захисту, суб'єктів господарювання при виконанні завдань цивільного захисту

організації заходів щодо забезпечення оповіщення та інформування населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій, у тому числі в доступній для осіб з вадами зору та слуху формі

проведенні інформаційно-просвітницької роботи серед населення з питань порядку дій в умовах надзвичайних ситуацій;

роботі з керуючими компаніями, головами ЖБК та ОСББ з утримання та використання за призначенням підвальних та заглиблених приміщень в житлових будинках, що можуть бути використані як найпростіші укриття для населення

Основні заходи цивільного захисту Житомирської міської об'єднаної територіальної у 2019 році

Всього – 411 заходів
цивільного захисту

■ Участь у заходах, що проводяться ОДА, ДСНС України, МО України, СБУ

■ Заходи, які організуються та проводяться на території міста

■ Заходи, які організуються та проводяться в закладах освіти

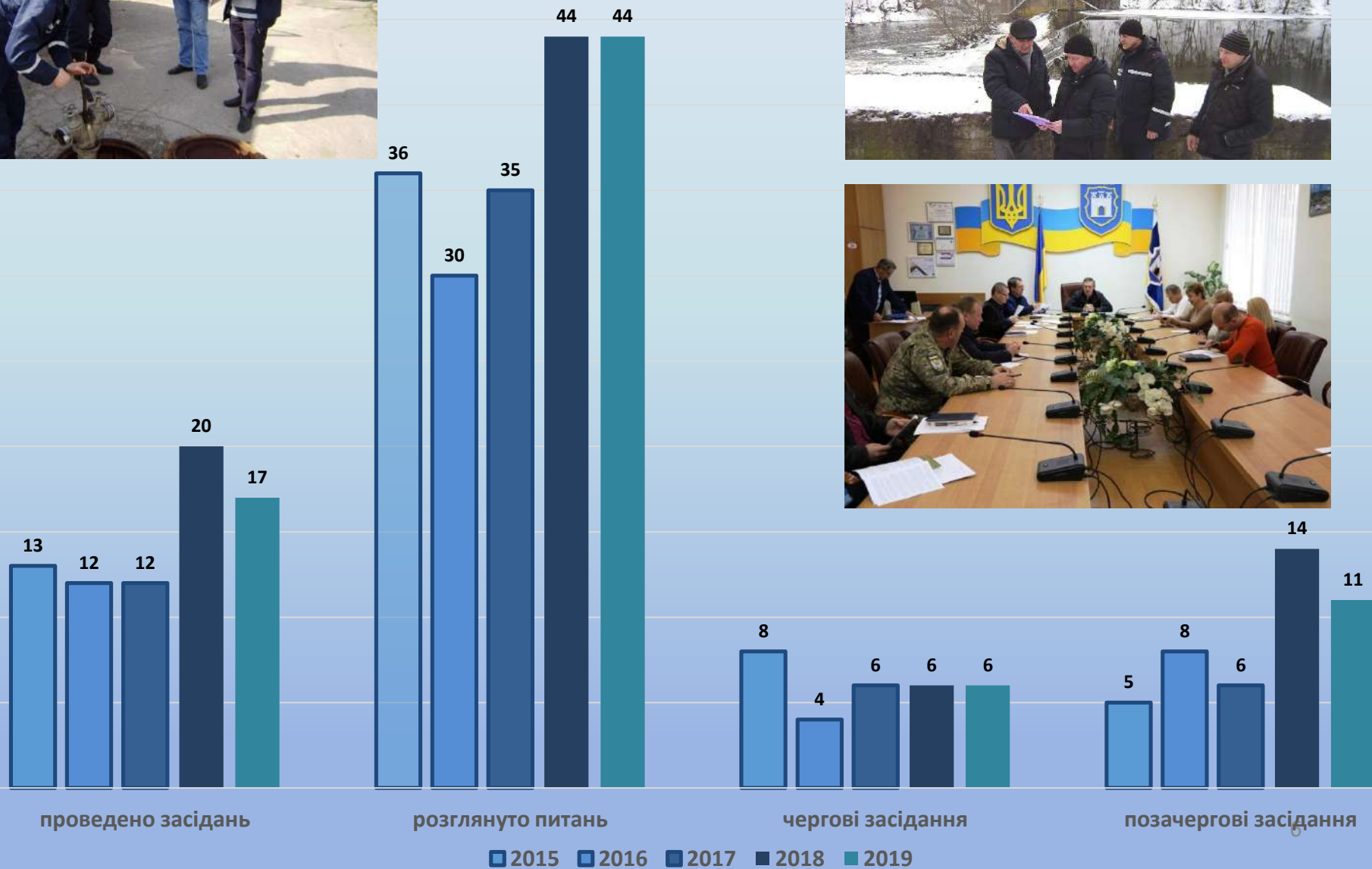
■ Заходи, які організуються та проводяться на об'єктах різних форм власності

Перелік навчань (тренувань), які проводились на території міста протягом 2019 року

Назва навчання	К-ть	Хто залучався
Навчання, що проводились ОДА, СБУ, МОУ		
Спеціальні навчання антитерористичного центру при управлінні СБУ в області	1	Міська комісія ТЕБ і НС; міська комісія з питань евакуації; управління з питань НС та ЦЗН; спеціалізовані служби ЦЗ міста.
Командно-штабні навчання та тренування з територіальної оборони Оперативного командування «Північ»	3	
Навчання, що проводились за планом управління		
Штабне тренування	1	Спеціалізовані служби ЦЗ міста та районів. Особовий склад територіальних формувань ЦЗ міста. Евакуаційні комісії міста та районів. Керівний склад та формування ЦЗ об'єктів.
Тренування спеціалізованих служб і формувань ЦЗ	50	
Спеціальні об'єктові навчання з ЦЗ	2	
Спеціальні об'єктові тренування з ЦЗ (у т.ч. у навчальних закладах)	81	
Протипожежні тренування	349	
Противарійні тренування	9	

Показники роботи міської комісії ТЕБ і НС протягом 2015-2019 років

З метою реалізації завдань цивільного захисту управлінням забезпечено виконання:

Програми забезпечення техногенної та пожежної безпеки, захисту населення і територій міста від надзвичайних ситуацій на 2017-2019 роки

Міської цільової Програми «Безпечне місто» на 2017-2019 роки

Програми забезпечення підрозділів територіальної оборони на 2019-2021 роки

розділу «Цивільний захист та безпека життєдіяльності» Програми соціально-економічного і культурного розвитку території Житомирської об'єднаної територіальної громади на 2019 рік

зниження потенційного ризику виникнення НС (подій), їх негативний вплив на населення міста;
підвищення ефективності реагування на НС (події);
зменшення кількості постраждалого населення та загибелі людей;
підвищення рівня обізнаності населення у сфері цивільного захисту;
запобігання загибелі людей на воді в зоні відповідальності;
підвищення рівня пожежної безпеки.

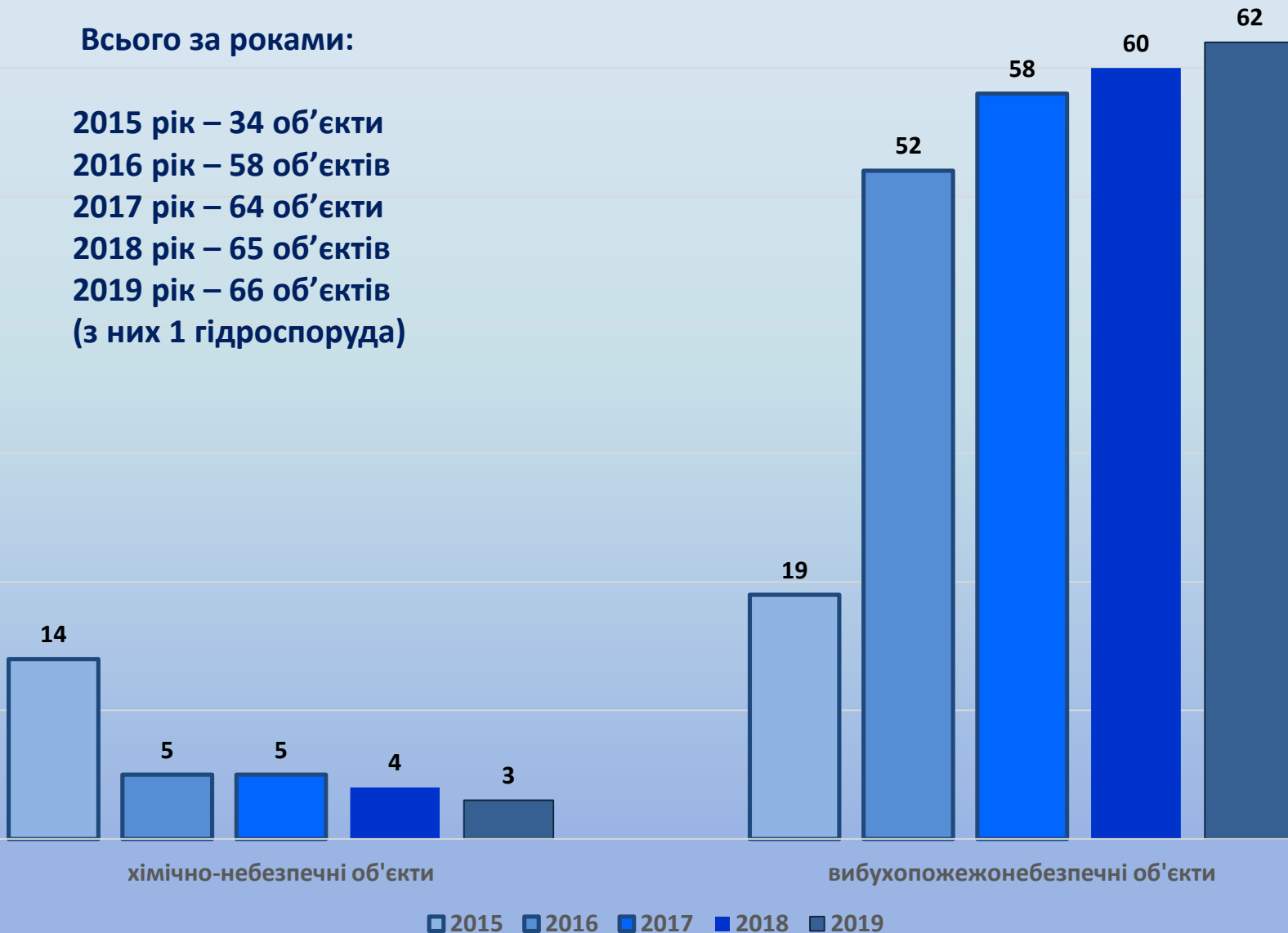
7

Розроблено проекти Програм Житомирської міської об'єднаної територіальної громади «Безпечне місто» та забезпечення техногенної та пожежної безпеки, захисту населення і територій Житомирської міської об'єднаної територіальної громади від надзвичайних ситуацій на 2020-2022 роки

Потенційно-небезпечні об'єкти міста

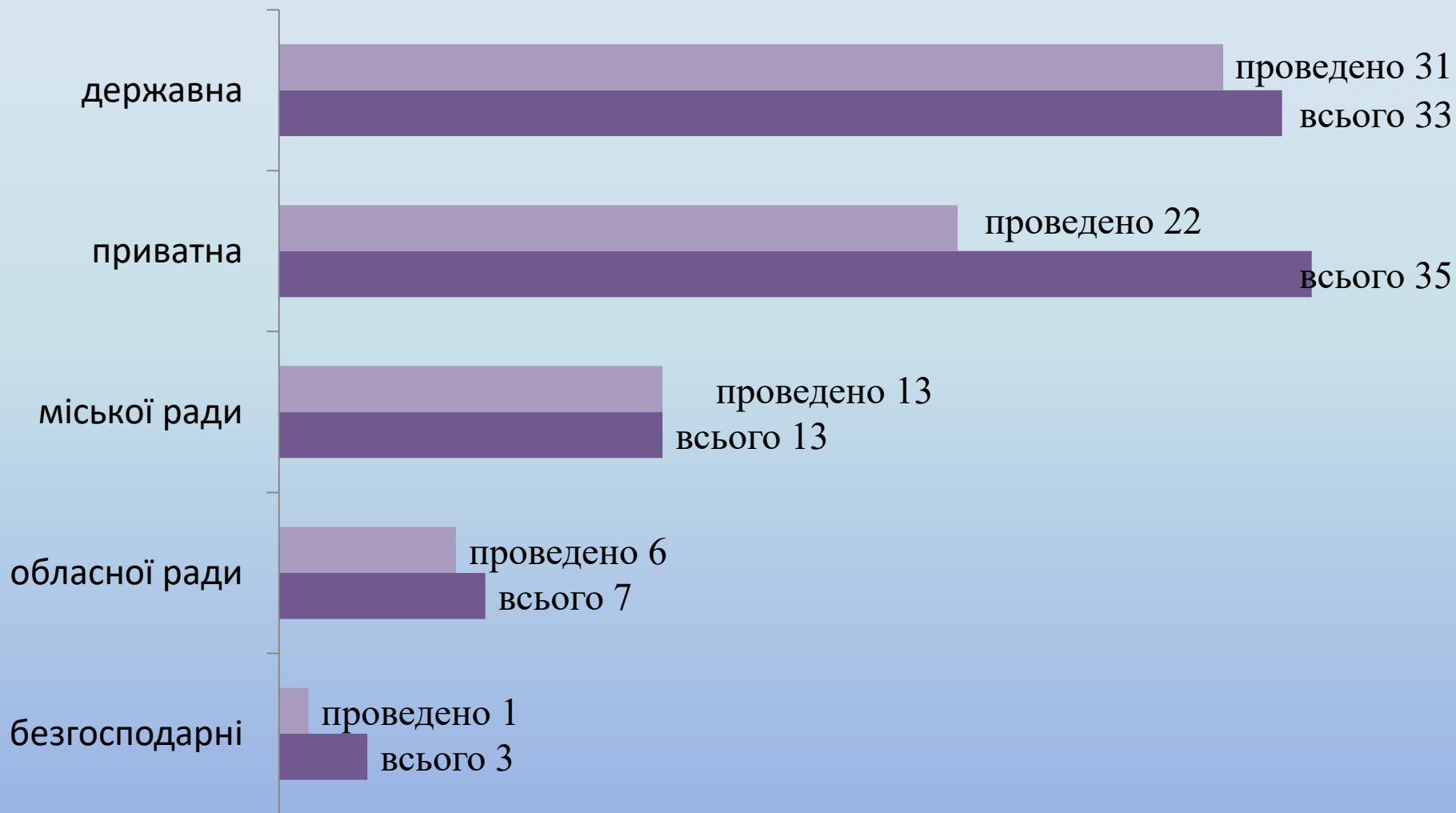
Всього за роками:

2015 рік – 34 об'єкти
2016 рік – 58 об'єктів
2017 рік – 64 об'єкти
2018 рік – 65 об'єктів
2019 рік – 66 об'єктів
(з них 1 гідроспоруда)

Результати проведення технічної інвентаризації сховищ, розташованих на території міста

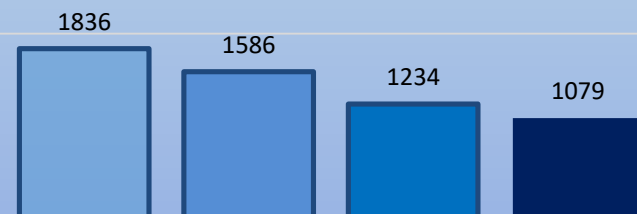
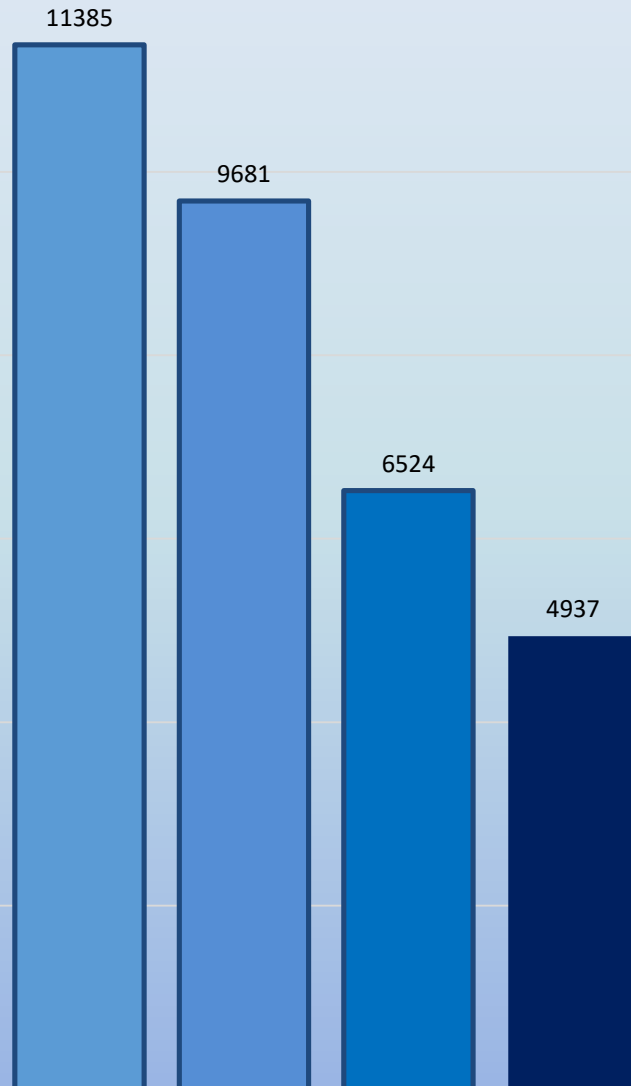

Всього – 91 од.

Проведено – 73 од.

Не проведено – 18 од.

Наявність радіоточок, через які здійснюється оповіщення населення у разі виникнення НС

населення

установи, підприємства та організації

2016 2017 2018 кінець 2019

Залучення радіостанцій FM до оповіщення населення

- «Русское радио» - 101,7;
- «Хіт FM» - 106,9;
- «Радіо Рокс» - 100,7;
- «Наше радіо» - 102,7
- «Крок Радіо» - 102,2
- «Радіо – Ера» - 103,9

Контроль стану гідроспоруд та моніторинг рівнів води на гідрологічних постах спостереження на річці Тетерів під час весняної повені та довготривалих дощів

Організація водозлазного обстеження водовипускної споруди гідровузла на річці Тетерів 22.08.19 р.

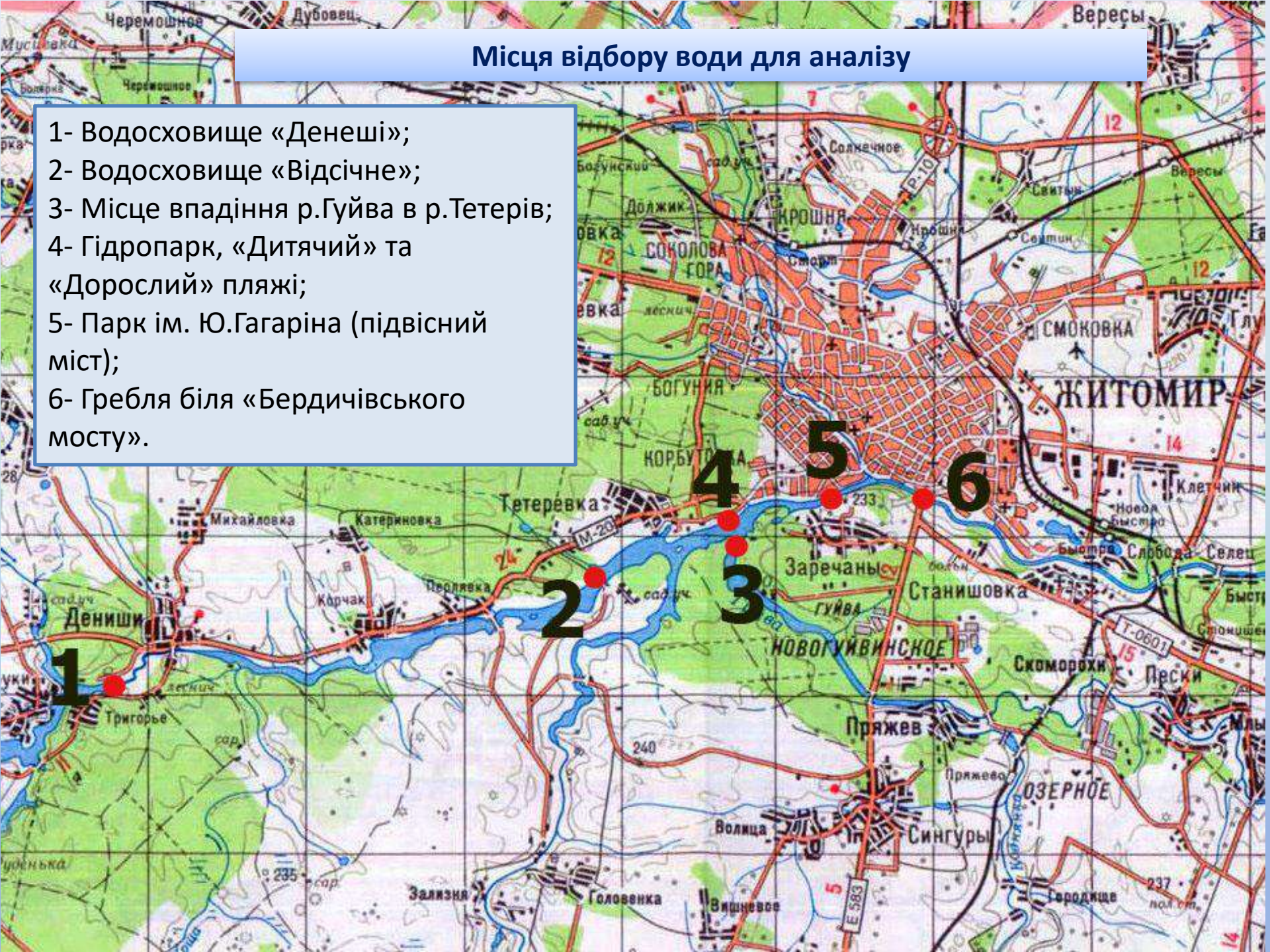
**Комісійний відбір проб води з водосховищ та місць
водозабору для потреб міста Житомир**

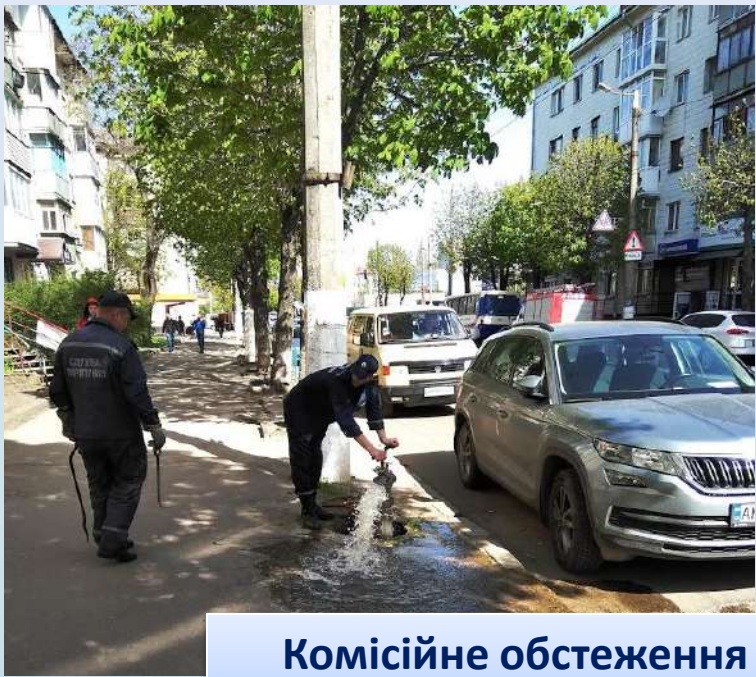

Місця відбору води для аналізу

- 1- Водосховище «Денеші»;
- 2- Водосховище «Відсічне»;
- 3- Місце впадіння р.Гуйва в р.Тетерів;
- 4- Гідропарк, «Дитячий» та «Дорослий» пляжі;
- 5- Парк ім. Ю.Гагаріна (підвісний міст);
- 6- Гребля біля «Бердичівського мосту».

Комісійне обстеження стану пожежних гідрантів на території міста

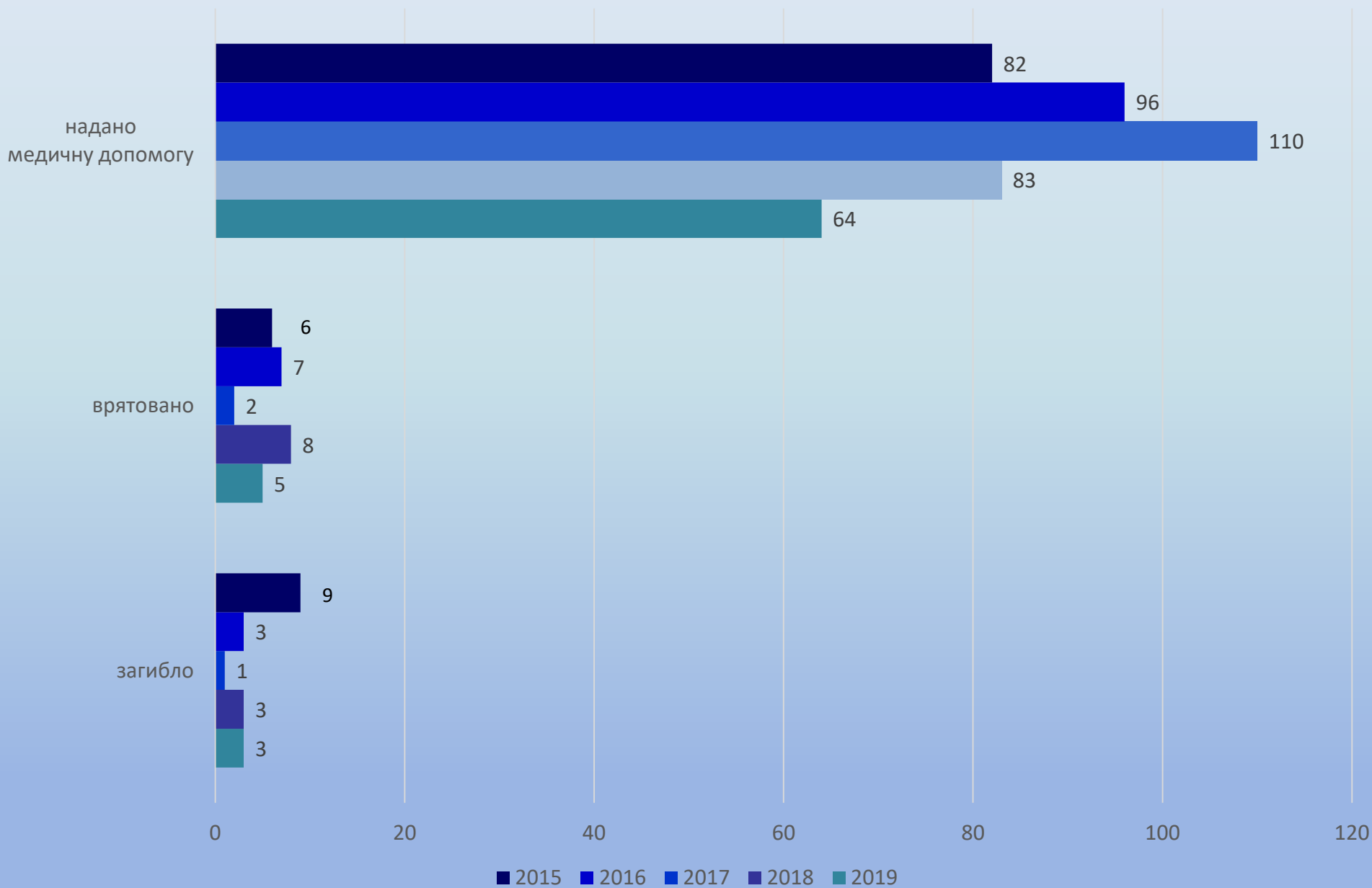
Відповідно до доручення міського голови від 21.05.2019 року № 76/Д працівниками управління виявлено на території міста 12 одиниць АЗС та АГЗП, які потребують додаткової перевірки щодо легальності здійснення підприємницької діяльності

Участь у проведенні заходів цивільного захисту на суб'єктах господарювання

Аналіз роботи ЖМКРС на воді за 2015-2019 роки

Обстеження території парку, рівня підготовки дорослого та дитячого міських пляжів до відкриття купального сезону і забезпечення безпечних умов для відпочинку населення на воді

Перевірено водні об'єкти, які не визначені, як місця масового купання, встановлено попереджувальні знаки про заборону купатися, проведено бесіди з відпочиваючими та розповсюджено листівки щодо правил поведінки на водних об'єктах

**Забезпечення безпеки під час проведення спортивних змагань на воді,
святкування загальнодержавних та релігійних свят**

Діяльність Житомирської міської комунальної рятувальної служби на воді

Матеріально-технічне оснащення служби сучасними засобами рятування та водолазним спорядженням

Врятовано життя 8 людей та надана перша медична допомога 83 постраждалим

Діяльність управління з організації та проведення купального сезону в місті

Водолазне обстеження дна акваторії пляжів

Забезпечення безпеки громадян під час купального сезону

Практичні дії з питань проведення евакуації дітей, навчальні ігри, демонстрація озброєння служби порятунку, що використовується під час рятувальних робіт

Відпрацювання практичних заходів згідно плану проведення «Дня Цивільного захисту»

Інформація про фонд захисних споруд міста

На обліку перебуває 91 сховища підприємств, установ та організацій міста різної форми власності:

міська комунальна власність – 13 од.;
обласна комунальна власність – 7 од.;
державна – 33 од.;
приватна – 35 од.;
не встановлено органу управління (власника) – 3 од.

За результатами комплексних перевірок сховищ стан їх готовності оцінюється:

готові - 15 од.,
обмежено готові - 28 од.,
не готові - 48 од., з яких:

4 од. (з 13) міської комунальної власності, 3 од. (з 7) обласної комунальної власності, 4 од. (з 14) державної власності, 15 од. (з 19) державної власності (орган управління РВФДМ), 22 од. (з 38) інша форма власності.

У тому числі:

- затоплено ґрунтовими водами – 16 од.;
- обладнання повністю демонтоване – 16 од.;
- обладнання частково демонтоване, розукомплектоване, неприцездатне, заіржавлене – 16 од.

41 од. - розташована в промисловій зоні з радіусом більше 500 м для збору населення.

Результати проведення інвентаризації підвальних приміщень, які можливо використовувати як найпростіші укриття для населення міста

Взято на облік 886 найпростіших укриттів, з яких:
в житлових будинках - 725 од.
в навчальних закладах - 77 од.
в закладах охорони здоров'я - 14 од.
в закладах торгівлі та харчування - 22 од.
в культових спорудах - 4 од.
на підприємствах міста - 44 од.
Загальна місткість - 262339 чол.

Перевірено стан утримання підвальних приміщень, які можуть використовуватись як найпростіші укриття

Порушення правил утримання підвальних приміщень, складено акти перевірки та встановлені терміни усунення недоліків

СТРУКТУРА МІСЬКОГО МАТЕРІАЛЬНОГО РЕЗЕРВУ

Резерв матеріально- технічних запасів

Бензин – 5261 л
Дизельне пальне - 7675 л
Скло віконне – 400 м²
Шифер – 691 листів
Цвяхи шиферні – 200 кг
Мішки – 5000 шт.
Гідроізоляційний бар'єр – 2010 м²
Плівка поліетиленова – 765 м²
Плити OSB, ДСП – 40 м²
Страхувальна система – 5 к-т
Респиратори протипилові – 100 шт.
Протигази – 13 шт.
Обігрівач – 4 шт.
Подовжувач електричний – 5 шт.
Перфоратор – 2 шт.
Бензопила – 3 шт.
Електро машинка типу “Болгарка”-2
Електрозварювальний апарат – 1 шт.
Лебідка, таль – 2 шт.
Пила дискова – 1 шт.
Лопати (штикові, совкові) – 100 шт.

Резервний фонд міського бюджету на 2019 рік

20,0 млн. грн.

Договори на постачання МТЗ для першочергового життєзабезпечення

Речове майно – 500 комплектів
Продовольство з розрахунку на
1000 чол.
Пиломатеріали – 30 куб.м.
Цегла – 3000 шт.
Руберойд – 100 рул.
Цемент – 3,0 тон.

Стан накопичення резерву в медичних
закладах:

ЦМЛ №1 – 25,5 тис.грн. – 100%;
ЦМЛ №2 – 15,0 тис.грн. – 100%;
ЦМДЛ - 10,5 тис. грн. – 100%

Стан накопичення міського матеріального резерву складає 38,04% (у 2018 році – 37,5%)

Забезпеченість засобами індивідуального захисту

№ з/п	Категорія населення	Кількість (чол.)	Забезпеченість ЗІЗ	У відповідності до ПКМУ № 1200	Потрібно коштів
1	Непрацююче населення міста	190 061	Не забезпечено	Забезпечується за рахунок субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам	-
2	Працююче населення міста	74 770	8 106 чол. 10,8 %	Забезпечується підприємствами, установами за рахунок власних коштів	182 млн 659 тис. 360 (2740 грн за од.)
3	Непрацююче населення, яке проживає в ПЗХЗ	137	57 чол. 42 %	Забезпечується за рахунок коштів місцевого бюджету із залученням коштів ХНО	219 200 грн (2740 грн за од.)
4	Населення, яке працює в ЗМХЗ (крім працівників ХНО)	69	Не забезпечено	Забезпечується підприємствами, установами за рахунок власних коштів	189 060 грн (2740 грн за од.)
5	Працюючий персонал ХНО (найбільша працююча зміна)	354	354 чол. 100 %	Забезпечується за рахунок власних коштів	-

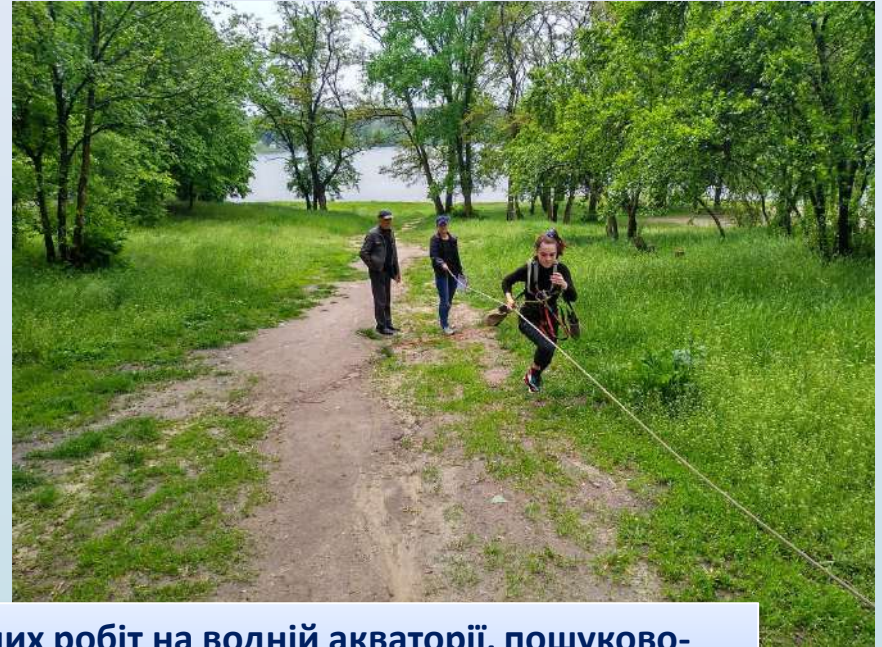
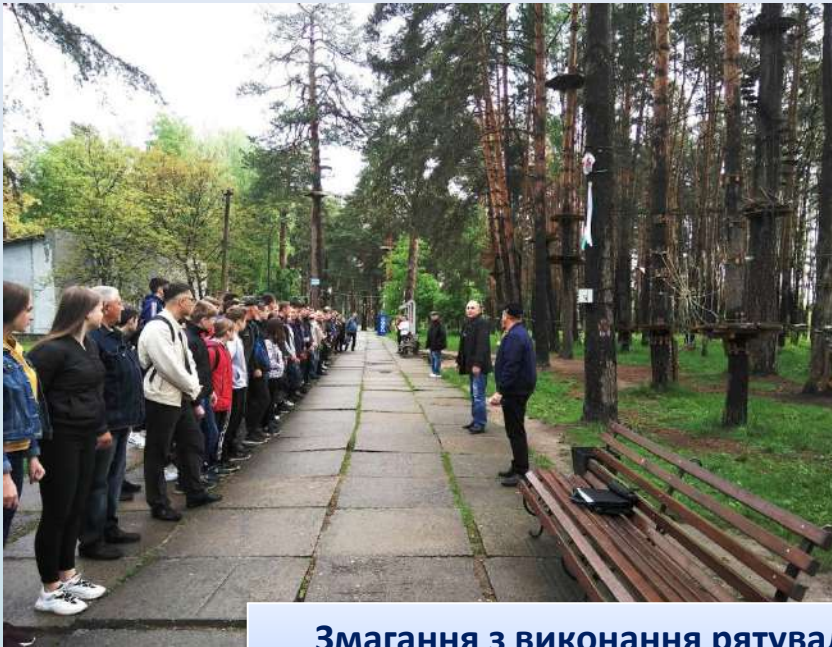

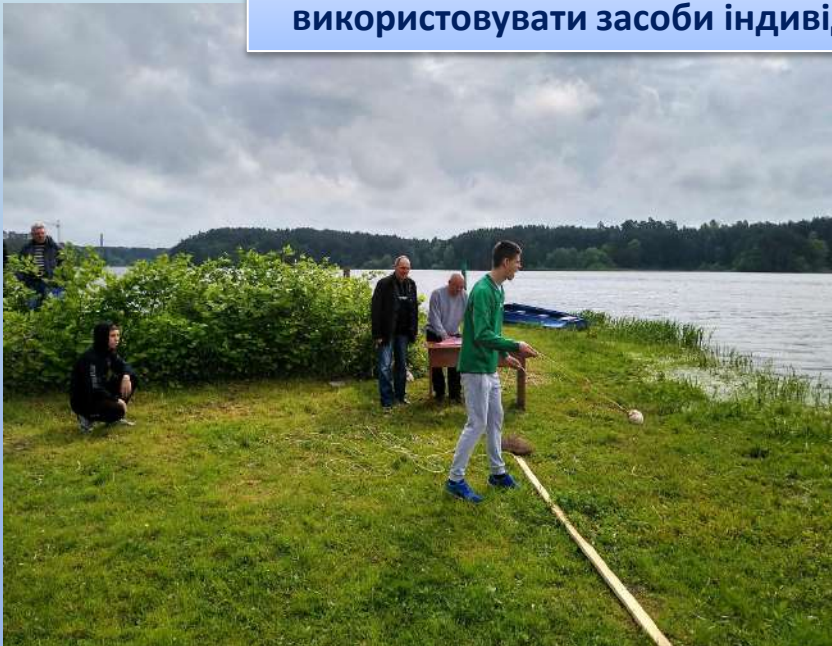
Проведення заходів щодо попередження виникнення пожеж у пожежонебезпечний період

Змагання з виконання рятувальних робіт на водній акваторії, пошуково-рятувальних заходів в умовах природного середовища, вміння використовувати засоби індивідуального захисту органів дихання та шкіри

Нагородження переможців міського етапу змагань Всеукраїнського громадського дитячого руху «Школа безпеки»

Забезпечення підготовки та участі міської команди-переможниці обласного етапу змагань у Всеукраїнському зборі-змаганнях громадського дитячого руху «Школа безпеки»

Команда Житомирської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 17 зайняла шосте загальнокомандне місце

Проведення перевірки готовності сил та засобів підприємств життєзабезпечення Житомирської ОТГ до роботи в осінньо-зимовий період

**Навчально-методичні збори з керівниками
(відповідальними посадовими особами) житлово-експлуатаційних
підприємств щодо реалізації заходів цивільного захисту на території міста
Житомира**

Залучені фахівці з питань цивільного захисту 14 житлово-експлуатаційних підприємств

АНАЛІЗ СТАНУ
підготовки керівного складу та фахівців міста Житомира
з питань цивільного захисту у 2019 році

№ з/п	Найменування установи	Заплановано на навчання (осіб)			Підготовлено (осіб)			Виконання від запланованих (%)
		Всього	у тому числі		Всього	у тому числі		
			За державним замовленням	На договірних умовах		За державним замовленням	На договірних умовах	
1	Навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Житомирської області	144	32	112	212	32	180	147 %

УПРАВЛІННЯ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Правила поведінки у зимовий період

У сильний мороз та вітер, щоб не отримати обмороження та переохолодження:

- одягайтесь бегошароваро. Тобто одягати на себе кілька тонких речей замість однієї теплої. Це попереду сплінає, яке на морозі необхідне. Якщо стуже зовні, завжди можна зняти одну з кофт. Окремі має бути діючі взуття;
- захищайте відкриті ділянки шкіри. Не забувайте одягати рукавички, а ніс та вуха захищати ваткою, шарфом, прийнятним комбіне;
- кожен людинав годіу заводьте у тепле приміщення, якщо ви проводите цілий день на вулиці;
- по можливості візьміть з собою термос із гарячою кавою, чаєм чи супом;
- рухайтеся, аби покращити кровообіг у судинах. Можна пострібати з мотка на нуту – поклади не дуже енергійно, це може захарити переохолодженим чинням;
- не парадителюйтесь. Включача людина швидко падається переохолоджено.

Категорично забороняється:

- торкатися металу голыми руками. Метал дуже добре проводить тепло, а отже, чинтало забире його до вас, і місцї зчнення може завинити обмороження;
- вживати алкогольні напої, тому що алкоголь розширює судини на поверхні тіла, а це заважає судинам обертати від теплоірат внутрішні органи, що призводить до переохладження. Крім того, алкоголь просто постійно стави внутрішній контроль за ситуацією, що завважине обереться від ударів.

Як уберетися від значних неприємностей під час ожеледиць?

Пап'ятайте:

- кращим для льоду є ватута з підкованими із микроросистими та виводити ніжкої основи без високі підборки;
- людем пошколого віку краще у «слизькі» ді вгаляти не виводити з будинку (ліпші люди отримують дві третини усіх травм саме при падінні);
- прогулянки ватних, жонк, людей з особливими потребами в ожеледицю без супроводу є вкрай небезпечно для здоров'я.

УПРАВЛІННЯ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Порядок укриття населення у найпростіших укриттях фонду захисних споруд цивільного захисту

Найпростіше укриття - це фортифікаційна споруда, цокольне або підвальне приміщення, що знижує комбіноване ураження людей від небезпечних наслідків надзвичайних ситуацій, а також дії засобів ураження у особливий період.

Місце для УКРИТТЯ ЖБК-1
Адреса: пр. Свєрдловська, 5
Класифікаційний черговий номер (Ф.А.С.Ж.С.18),
тел. 063 89-19-222

Обладнання найпростіших укриттів має забезпечувати можливість безперервного перебування в них населення впродовж 48 годин.

Після отримання повідомлення про необхідність укриття населення мешканцям міста НЕОБХІДНО:

- прибути до найпростішого укриття, адресу якого заздалегідь уточнити у управителя свого багатоквартирного будинку. Місця розташування укриття позначаються за допомогою табличок (написів) та покажчиків руху до них;
- заповнити найпростіше укриття організовано, без паніки.

Населення, яке підлягає укриттю, прибуває до найпростішого укриття із засобами індивідуального захисту, дводобним запасом продуктів у поліетиленовій упакоці (якщо їх закладено не передбачено в таких спорудах), а також найбільш необхідними речами.

Не дозволяється приносити до найпростіших укриттів легковозимисті речовини або речовини, що мають сильний запах, а також громіздкі речі, приводити тварин.

Осіб, які прибули з дітьми, розміщують в окремому відсіку чи в місці, спеціально відведеному для них.

УПРАВЛІННЯ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Шановні ГРОМАДЯНИ!

Завжди контролюйте ситуацію навколо себе, особливо, коли перебуваєте на об'єктах транспорту, у культурно-розважальних, спортивних і торговельних центрах, інших громадських приміщеннях та місцях

У разі виявлення Вами залишених без нагляду речей у громадських місцях та приміщеннях, транспорті, під'їздах житлових будинків – опитайте людей, які перебувають поруч та встановіть, кому вони належать, або хто міг їх залишити. Якщо власника не встановлено, негайно повідомте про знахідку водіїв (машиністів), адміністрації, охорони та органи правоохорони.

Не підбирайте залишених речей, якими б приналежними вони не були, в них можуть бути закам'юфльовані вибухові пристрої (у банках з-під пива, у мобільних телефонах тощо). На вулиці не бігайте ногами предметів, що лежать на землі, не намагайтеся заглянути в середню підозрілого пакету, коробки, іншого невідомого предмету.

У всіх зазначених випадках:

- не чіпайте, не пересувуйте і не розкривайте виявлений невідомий предмет;
- зафіксуйте час виявлення предмету;
- намагайтеся зробити все можливе, щоб оточуючі люди відійшли якнайдалі від знахідки;
- обов'язково дочекайтеся прибуття правоохоронців (ви – важливий свідок).

У разі вибуху або стрілянини негайно падайте на землю, краще під прикриття (бордюр, машину тощо). Для більшої безпеки накрийте голову руками.

- викличте екстрену медичну допомогу, рятувальників, поліцію, комунальні служби;
- організуйте евакуацію з епіцентру вибуху, зруйнованих або ушкоджених вибухом приміщень;
- до прибуття служби екстреної медичної допомоги надайте постраждалим першу медичну допомогу.

У разі отримання інформації про підготовку чи загрозу вчинення злочинної терористичного спрямування негайно повідомте про це:

Чергового УСБУ в Житомирській області за тел.: (0412) 47-21-52, 40-51-25, 066.563.03.07.

Розроблено та виготовлено 11 500 екземплярів інформаційних листків з питань безпеки життєдіяльності (на даний час розповсюджено в навчальних закладах більш ніж 6 200 екземплярів)

ЯК ТРЕБА ДІЯТИ ПРИ РОЗЛИВІ РТУТІ?

Вивести людей з приміщення, де було розлита ртуть, та відчинити всі вікна для провітрювання

Захистити органи дихання вологою марлевою пов'язкою, на руки вдягнути гумові рукавички

Великі кульки ртуті зібрати гумовою грушкою і помістити у скляну банку з розчином «марганцівки» (2 г на 1 л води)

Провести хімічну обробку місця розливу ртуті, використовуючи розчин «марганцівки» чи мильно-содовий розчин (400 г мила та 500 г кальцієваної соди на 10 л води)

При значному розливі ртуті негайно викликати фахівців ДСНС за телефоном 101, які проведуть дезмеркурізацію приміщення

Дрібні кульки ртуті зібрати щіткою на папір і помістити в банку з розчином «марганцівки»

Зачинити двері до приміщення, де було розлита ртуть, і провітрювати його протягом трьох діб

ДІЇ У РАЗІ ВІЯВЛЕННЯ ПІДОЗРІЛИХ І ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

ЛЮДИ НА ПОБАЧИВІ ПІДОЗРІЛИЙ ПРЕДМЕТ НА ВУЛИЦІ:

- зателефонуйте на номер рятувальної служби «101» або СДЗ відділення національної поліції;
- повідомте персонал про можливу небезпеку;
- очікуйте на прибуття рятувальників, оскільки часом необхідна міста та вийдуть від знахідки на безпечну відстань (100 м);
- для опрацювання знахідки будуть викликані спеціалізовані служби, інженери, вивантажувачі та талани, а вивантаж тощо.

КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- чинити чи переміщувати підозрілий предмет та інші предмети, що знаходяться поруч із ним;
- залізати його об'єктами, залізати грифом або чинити його матеріалом;
- являти вибухові знахідки: заряди, детонатори, радіоапаратуру, термовизові пристрої чи речовини;
- торкатися підозрілого предмету, чинити на нього тисок, сипати, тиснути чи механічно вилати.

ПЕРЕБУВАННЯ ВІ В ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ:

- зателефонуйте на зазначені номери служб, поліції, варті, в разі не тиї повідомити у який момент знахідки знаходяться в транспортному пристрої;
- негайно із допомогою машини вивантажувачів, персонал транспорту чи іншим способом поводити при знахідку вилучити транспортний засіб або будь-якого транспортного засобу;
- у відомому разі не відкривайте знахідки вилучити чи зняти, не торкайтесь до них і поспрайте людей про предмет знахідки.

ІНШО СТАЄТЬСЯ ВИБУХУ:

- стрибайте заховатися із пасивної ситуації;
- не користуйтеся ліфтами чи ескалаторами;
- із зруйнованими парадними заховатися об'єктами, не торкайтесь пошкоджених конструкцій або об'єктами дротів;
- у разі відмовлення знаходити органи дихання зволоженою хусткою, шматком тканини чи рушником;
- у громадському транспорті не виймайте кошельки чи гаманці, не торкайтесь до них, не відкривайте диспенсери.

ЯК РОЗПІЗНАВАТИ ВИБУХОВІ ВІДПОВІДНІ ПРЕДМЕТИ (об'єктами пасивної ситуації):

- предмети, в яких відомо або невідомо для цієї об'єктами чи терористів;
- на предмети відсутній атикет, відсутній гарантійний талончик чи відсутній транспорт.

ПАМ'ЯТАЙТЕ! Практично всі вибухові речовини отруйні, чутливі до механічних і звукових впливів, нагрівання. Поведіння в них вимагає максимальної уваги та обережності. Знешкодуйте вибухові пристрої або локалізуйте вибух, можуть тільки професійні протектори чи інші фахівці місця виявлення людей із небезпечної зони та встановлення оточення.

Ртуть здається (принимается) для повільної утилізації:
- зібрана у населення міста - до управління з питань НС та ЦЗН Житомирської області, Театральна, буд. 17/20, тел. 32-00-891;
- зібрана у відомчих приміщеннях та на підприємстві транспорту (всіх підприємств міста) - до ТОВ «ВІД-Захист України» (вул. Кафедральна, буд. 43, тел. 48-40-79, 097-427-48-29, 093-709-60-14).